

Dret internacional privat

Albert Font i Segura
Josep Gràcia i Casamitjana
Milagros Orozco i Hermoso
Mònica Vinaixa i Miquel

PID_00237926

Material docent de la UOC

Albert Font i Segura

Professor titular Dret internacional privat. Universitat Pompeu Fabra.

Josep Gràcia i Casamitjana

Professor associat Dret internacional privat. Universitat Autònoma de Barcelona.

Milagros Orozco i Hermoso

Professora associada Dret internacional privat. Universitat Autònoma de Barcelona.

Mònica Vinaixa i Miquel

Professora visitant Dret internacional privat. Universitat Pompeu Fabra.

L'encàrrec i la creació d'aquest material docent han estat coordinats per la professora: Raquel Xalabarder Plantada (2016)

Tercera edició: setembre 2016

© Albert Font i Segura, Josep Gràcia i Casamitjana, Milagros Orozco i Hermoso, Mònica Vinaixa i Miquel

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició, FUOC, 2016

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Oberta UOC Publishing, SL

Dipòsit legal: B-12.244-2016

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars del copyright.

Introducció

Els mòduls de *Dret internacional privat* pretenen donar resposta als problemes generats per l'existència de supòsits de fet vinculats a diversos ordenaments jurídics. El dret internacional privat pretén regular els supòsits que presenten un tret característic singular. Es tracta, en efecte, d'aquells supòsits que contenen un element d'estrangeria i que, per això mateix, mereixen una regulació específica i diferenciada dels supòsits de fet purament domèstics o interns.

La regulació de dret internacional privat respon a la necessitat de proporcionar seguretat jurídica i estabilitat a uns supòsits que, com a conseqüència dels elements que els configuren, estan a cavall de diversos ordenaments jurídics o hi estan vinculats. Com és sabut, i com és viscut també, no es tracta de casos aïllats, sinó de problemes que es donen sovint. El ventall és prou ampli per a no poder donar a l'abast en aquesta breu introducció, però es poden esmentar exemples com ara el divorci entre un alemany i una espanyola la darrera residència dels quals era a Valladolid, un contracte entre una empresa espanyola i una empresa francesa el compliment del qual s'ha d'executar al Marroc, la successió d'un ciutadà britànic que tenia béns immobles a Dènia, la reclamació d'aliments d'una dona equatoriana al seu marit domiciliat en aquell país, etc. Com es pot comprovar es tracta, en primer lloc, de supòsits de dret privat que presenten un factor comú: l'element d'estrangeria. Es diu que són supòsits de tràfic jurídic extern. Aquest tràfic és el que pretén regular el dret internacional privat.

Com es veurà en el transcurs de l'estudi d'aquesta assignatura, les situacions de tràfic jurídic extern generen essencialment problemes relatius a la competència judicial internacional, al reconeixement i execució, a l'assistència judicial internacional i a la determinació del dret aplicable. En els mòduls que vénen a continuació procurarem aclarir quins són els sectors del dret internacional privat, quins són els seus principis i quina és la seva funció.

En aquest sentit, en el mòdul 1 es porta a terme una delimitació de l'objecte i contingut del dret internacional privat, així com de les fonts de producció normativa. Com es comprovarà, el dret internacional privat no és internacional per l'origen de les fonts de producció, sinó perquè es regulen supòsits que es donen en el tràfic jurídic extern o internacional, ja que presenten aquell element d'estrangeria que els caracteritza. No hi ha, doncs, un dret internacional privat universal. Cada país té el seu propi dret internacional privat. D'aquesta manera aquests mòduls van adreçats a l'estudi del sistema de dret internacional privat espanyol, que està constituït per normes originades en diferents fonts de producció –de la UE, internacional i autònoma–, tot tenint present

que en aquests moments estem assistint a una transformació important del sistema espanyol de dret internacional privat per la competència de la Unió Europea en la matèria.

El mòdul 2 ens introdueix en el sector de la competència judicial internacional, això és, en les normes que determinen quan una jurisdicció és competent per a conèixer i resoldre la controvèrsia suscitada respecte d'un supòsit amb element d'estrangeria. La incidència de les normes de dret de la Unió Europea és, com es constatarà, molt elevada.

A continuació, amb el mòdul 3 en endinsarem en les tècniques de regulació que empra el legislador per a regular els supòsits de tràfic jurídic extern. El tipus normatiu específic del dret internacional privat, la norma de conflicte, serà el que centrarà l'atenció d'aquest mòdul didàctic. En efecte, la norma de conflicte ens enfronta davant d'un problema singular i típic del dret internacional privat com és l'aplicació eventual d'un dret estranger. Aquesta circumstància suscita tot un seguit de reptes que han de ser superats.

Finalment, el mòdul 4 està dedicat a l'eficàcia extraterritorial de resolucions judicials o, altrament dit, al reconeixement i execució de resolucions judicials estrangeres. La premissa bàsica és que la territorialitat estricta de les resolucions judicials s'ha de veure superada d'alguna manera per a garantir l'adquisició, modificació o extinció de drets que tota resolució comporta, i pugui tenir efectes més enllà de les fronteres de la jurisdicció que la va dictar. El reconeixement i execució és, doncs, un dels mecanismes per a garantir la continuïtat en l'espai de les relacions jurídiques.

Objectius

Els objectius principals que es pretenen assolir amb l'estudi d'aquesta assignatura són els següents:

- 1.** Prendre en consideració l'existència del tràfic jurídic extern.
- 2.** Comprendre la necessitat d'una regulació específica.
- 3.** Delimitar els sectors que configuren el dret internacional privat.
- 4.** Tenir la capacitat per a la distinció dels diferents problemes tractats pels diferents sectors del dret internacional privat.
- 5.** Comprendre i tenir la capacitat d'aplicació de les normes dels diferents sectors del dret internacional privat.
- 6.** Comprendre i assumir les fonts de producció normatives.
- 7.** Tenir la capacitat per a resoldre els problemes elementals que susciten els supòsits de tràfic jurídic extern.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Objecte, contingut i fonts del dret internacional privat

Albert Font i Segura, Josep Gràcia i Casamitjana, Milagros Orozco i Hermoso i Mònica Vinaixa i Miquel

1. La noció de tràfic jurídic extern i de relacions o situacions privades internacionals
2. Els sectors del dret internacional privat
3. Pluralitat de fonts i evolució del sistema espanyol de dret internacional privat
4. Guia per a la identificació de les normes de DIPr aplicables a les relacions jurídiques internacionals

Mòdul didàctic 2

Competència judicial internacional

Albert Font i Segura, Josep Gràcia i Casamitjana, Milagros Orozco i Hermoso i Mònica Vinaixa i Miquel

1. Concepte i fonts
2. Règim de la Unió Europea de competència judicial internacional en matèria civil i mercantil: Reglament 1215/2012
3. Règim autònom de competència judicial internacional en l'ordre civil
4. El règim del procés civil amb element estranger

Mòdul didàctic 3

Dret aplicable

Albert Font i Segura, Josep Gràcia i Casamitjana, Milagros Orozco i Hermoso i Mònica Vinaixa i Miquel

1. Les tècniques de reglamentació en el sector del dret aplicable
2. Problemes d'aplicació de les normes de conflicte
3. L'aplicació del dret estranger

Mòdul didàctic 4

Reconeixement i execució de resolucions judicials estrangeres

Albert Font i Segura, Josep Gràcia i Casamitjana, Milagros Orozco i Hermoso i Mònica Vinaixa i Miquel

1. Reconeixement i execució de resolucions judicials estrangeres: conceptes i fonts
2. Règim europeu de reconeixement i execució en l'ordre civil
3. El règim autònom de reconeixement i execució

Bibliografia

Abarca Junco, A. P. (2013). *Derecho internacional privado*. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia.

Calvo Caravaca, A. L.; Carrascosa González, J. (2016). *Derecho internacional privado*. Granada: Comares.

Esplugues Mota, C.; Iglesias Buhigues, J. L. (2015). *Derecho internacional privado* (9a. ed.). València: Tirant lo Blanch.

Fernández Rozas, J. C.; Sánchez Lorenzo, S. (2016). *Derecho internacional privado* (9a. ed.). Madrid: Civitas.

Garcimartín Alférez, F. J. (2016). *Derecho internacional privado*. (3 ed.) Madrid: Civitas.

Compendis normatius

Borràs, A.; Bouza, N.; Garcimartín Alférez, F. J.; González Campos, J.; Virgos, M. (2015). *Legislación básica de derecho internacional privado*. Madrid: Tecnos.

Iriarte Angel, J. L. *Derecho Internacional Privado*. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi.

